

A black and white photograph of a woman with dark hair and bangs, wearing a light-colored long-sleeved shirt, holding a baby. The baby is wearing a patterned top and dark pants. The woman is looking slightly to the right of the camera. The background is dark. The text is overlaid on the right side of the image.

Lenka Procházková

Oční kapky

Lenka Procházková
Oční kapky

Eroika

Lenka Procházková

Oční kapky

Eroika

© Lenka Procházková, 1982
Cover photo © Jindřich Štreit
© Eroika, 2009

ISBN 978-80-86337-84-5

část první

„Na ostrově Hokkaidó kuká v lese kukaidó.“ Slyšela ta slova už v polosnu a pak je i viděla. Les byl smíšený, dost řídký a kukaidó nebyla kukačka, ale sova s ohromnýmá oranžovýmá očima.

Jakub přestal číst, zavřel časopis, odložil ho vedle postele a zhasl. Sova přikryla oči šedými klapkami, leskly se jako kovové a na spodních okrajích měly směšné trčavé řasy.

Spala neklidně. Břicho měla položené vedle sebe jako napaný batoh, při každé změně polohy se budila, postel byla pro tři úzká. Pozdě k ránu se šla napít a pak už neusnula vůbec. Poslouchala noční tramvaje, které svištěly dole pod kopcem a mýjely refýže bez zpomalení, protože spěchaly do vozovny.

Jakub zdravě oddechoval, ručičky budíku světélkovaly půl čtvrté, dítě se cukavě zatetelilo a hned potom ucítla na vnitřní straně stehů lepkavou vlhkost. Opřela se dlaněmi o postel, udiveně si sedla. Okno bylo ještě tmavé, dům tichý. Nemotorně vstala a tiše přešla do koupelny.

Rozsvítla, vysoukala si noční košili a strnula ve vyděšeném předklonu. Chvilíčku ještě doufala, že se jí to děje jen v nějakém snu, fascinovaně pozorovala červenou kaluž, která se ošklivě zvětšovala na bílých dlaždicích u jejích nohou. Pak ji rozkmitala zimnice a ona pochopila, že musí jednat.

„Bože, Pavlíno, tak špatně ti to začíná,“ naříkala maminka a všechno jí padalo z ruky. „Bolí tě něco? Máš bolesti?“

„Nemám. Jak je to možný, mami, že mě nic nebolí?“

„Nevím. Musíme spěchat.“

„Před chvilkou ještě kopal, cítila jsem ho. Je to sotva pět minut, co ještě kopal.“

„Kde máš ten kufřík?“ ozval se za dveřmi Jakub.

„Ve skříni.“

„Není to jenom zbytečnej poplach?“ ujišťoval se a zmáčkl kliku.

„Nechod sem!“ vykřikla.

Ale on už vkročil.

O chvíli později ji nesl v náručí ze schodů, vnímala napjaté svaly jeho paží, a když se na odpočívadle zastavil, aby se nadechl, otočila hlavu a v chabém světle žárovky spatřila matčinu drobnou postavu v kožíšku, nad kterým trčely spánkem rozvrabčené vlasy.

„Nemusíš jezdit s náma. Zůstaň doma,“ řekla přes rameno.

„Já chci jet. Musím být přece u toho,“ hlesla maminka a pracně držela na tváři svůj známý povzbudivý úsměv, který měla vyhrazen pro okamžiky rodinných i národních tragédií a který Pavlu poplašil víc, než kdyby matka vzlykala a lomila rukama. Nakonec u toho stejně zbydu sama, pomyslela si a přitiskla se k Jakubovi.

„Celá se klepeš. Bolí to moc?“ zeptal se udýchaně.

„Ne. Vůbec to nebolí. Mám jenom zimnici.“

„To asi z té ztráty krve.“

„Kolik litrů má člověk?“ napadlo ji věcně.

„Asi tak šest, nebo možná sedm,“ usoudil, kopnutím otevřel domovní dveře a vynesl ji do bledé noci.

Pak už ležela na sklopeném sedadle, na hlavě cítila maminčinu dlaň, chvěla se jí ve vlasech jako ptáček uvízlý v rákosí a přivřenýma očima pozorovala couvající světla semaforů, oranžové oči zlověstných soviček.

Město ještě dospávalo, pod koly auta se měkce rozprskávaly závěje mokrého sněhu. Mám vlastně veliké štěstí, že se to stalo v noci, že jsou prázdné silnice a že byl Jakub u mě, říkala si. Vymotala z deky levou ruku a položila mu ji na rameno.

Otočil k ní od volantu tvář. „Jak je ti?“

„Ještě to nebolí,“ odpověděla a paže jí malátně sklouzla zpátky na oblé a teď podivně tvrdé břicho. Jenže by mě to

mělo bolet, to je určitě špatné, že nemám bolesti, uvědomovala si.

Zavřela oči, aby se mohla lépe soustředit na své tělo. Stěrače kovově odcvakávaly vteřiny a ona v duchu oslovila dítě. „Pohni se, Vojto, dej mi znamení. Jenom trošku se pohni, abych věděla. Moc tě prosím, pohni se trošku. Prosím tě!“ Tiskla rozevřené dlaně na břicho, ale necítila nic, jen tikání vlastního tepu v zápěstích.

Stěrače dál odčítaly vteřiny, ano, ano, ne, ne, pak se auto prudce zhouplo, asi přejížděli tramvajové koleje.

„Kde jsme? Kde už jsme?“

„Na nábřeží. Ještě dvě minuty,“ odpověděl rychle Jakub.

„Mami.“

„Ano, broučku?“

„Dají mi narkózu?“

„To víš, že jo. Ale třeba to půjde normálně, neboj se.“

„Já se nebojím o sebe.“

„Já vím, Pavlíno.“

Všechno bylo přece v pořádku, celých devět měsíců bylo všechno v pořádku. Chodila jsem na kontroly, to by snad doktor poznal, kdyby to nebylo v pořádku. Snad by to musel poznat! Nebo taky ne. Nebo to prostě nepoznal. Jak to teď vypadá, tak to nepoznal. I když je to dobrý doktor, tak to nepoznal. Spletl se. Nepoznal to. Vojta už tak dlouho nekope. Možná už je mrtvý. Možná že už mám v břiše mrtvé dítě.

„Mami!“

„Nesedej si! Musíš klidně ležet. Už jsme tady.“

„Jdu pro nosítka.“ Jakub vyskočil z auta a rychle přeběhl k ozářené vrátnici.

„Máš v tom kufříku všechno, co potřebuješ?“ odvracela maminka pozornost k prkotinám.

„No jo,“ odsekla.

„Neboj se, teď už se nemusíš ničeho bát, krásně jsme to stihli,“ drmolila matka dál svoji optimistickou úložku a Pavla zatínala zuby, aby nezačala hystericky řvát.

Někde nablízku zavrzaly kroky ve sněhu, pak se dvířka na její straně prudce otevřela. Uviděla Jakubovu rozčilenou tvář.

„Už jdou?“

„Ne. Ten kretén na vrátnici mi tvrdí, že v nemocnici žádný nosítka nemaj. Prej jsme měli volat sanitku! Chytni se mě, odnesu tě sám.“

Odhodila deku, nadzvedla se, objala ho kolem krku.

„Pozor na břicho, nesmíš jí zmáčknot břicho,“ radila maminka.

Namáhavě s ní vymanévroval na zasněžený chodník, potom se otočil a pomalu ji nesl k porodnici.

Prohnula se v zádech, zaklonila hlavu proti tmavošedému nebi. „Už svítá,“ řekla.

Na schodišti je maminka předhonila, otevřela jim skleněné dveře a podala Pavlin kufřík rozespálemu staříkovi. Asi mu vtiskla do dlaně i nějakou připravenou bankovku, protože je nenutil k přezouvání a úslužně přidržel vrátka výtahu. „S těmi nosítky mě to moc mrzí, mladá paní,“ začal.

„Nás taky,“ přerušil ho Jakub, postavil Pavlu na zem a rychle ji pohladil po tváři. „Držím ti palce.“

Kývla, stiskla rozechvělá kolena k sobě, na úsměv už neměla sílu, a vrátný zmáčkl tlačítko s číslicí pět. Výtah se namáhavě odlepil a cukavě stoupal. Do nebička nebo do peklíčka? Ještě zahlédla maminčinu třepotající se ruku s dvojitým snubním prstýnkem. Pak světlo náhle pohaslo a Pavlu obkroužila studená tma.

„Je vám moc zle, mladá paní?“ slyšela účastnou otázku. Jenže už neměla dech k odpovědi. V posledním okamžiku se pudově přimáčkla ke stěně kabinky, kabát pomalu klouzal po hladkém dřevě, nebylo čeho se chytit a výtah pořád ještě stoupal.

„Povíte nám, jak se jmenujete?“ ptal se zblízka hlas. Uvědomila si, že ji obtěžuje už celou věčnost. Otočila hlavu, aby mu unikla. Ale hlas nepřestával protivně bzučet, umíněně trval na odpovědi.

„Pavla,“ sípla tedy. Vyslovila to jen pohybem rtů a dechem. Hlasivky neměla.

„A dál? Celé jméno!“

„Pavla Suková.“

„No vidíte, jak vám to hezky jde. A víte, že máte krásnou holčičku, paní Suková?“ vymýšlel si další čmelák.

„Nemám. Měla jsem mít syna Vojtěcha. Jenže jsem umřela,“ vysvětlila jim.

Smáli se tomu.

2

„Ten herec měl tak nádherně modré oči, že si tu barvu budu pamatovat celý život. Tě se asi říká nebeská modř. Proto musel hrát kladného hrdinu, s takovýma očima by nikdo nevěřil, že je zlej.“

Tatínek se tvářil podivně.

„Co je? Ty si myslíš, že jsem se do něho hned zamilovala? Prosím tě, koukala jsem se na něj jako na krásnej přírodní úkaz. Víš, jako se lidi obdivujou zasněženejm horám nebo moři...“

„Pavlo! Vždyť ten film byl černobílej!“

„Co?“

„No jistě. Taky jsem to viděl. Je to černobílej film.“

„To není pravda!“

„Ale je, broučku. Ty máš prostě barevnou fantazii.“

Vzpomněla si na ten dávný rozhovor, když si prohlížela Jakubovy fotografie. Na první zdání byly taky černobílé. Ve skutečnosti přetékal barvami. Starý divoký les byl temně zelený, jen mladé keře na okrajích mýtiny přecházely do světlejšího trávového odstínu. Oblé seskupení balvanů v popředí působilo hnědí pískovce a pokožka obou milenců, ze strany nasvícená sluncem, se zdála být růžová.

Všechny snímky si byly podobné a všechny vyzařova-

ly harmonii. Ale po delším pozorování divák vklouzl pod líbivou slupku a vycítil drsný, primitivní tón. Pavla opatrně uchopila jednu fotografii do konečků prstů a naplnula paži. Takhle zdálky vypadalo to bezostyšné milování ženy a muže uprostřed hvozdů jako vzrušující momentka ze Starého zákona.

„Nejmíň půl dne jsem je přemlouval, investoval jsem do toho nevímkolik flašek, mezitím byl skoro večer, ale nakonec jsme to stihli. Je to paráda, co? To víš, musím se občas pochválit sám, když ty seš na to tak skoupá. Já totiž potřebuju slyšet, že jsem dobřej, potřebuju to... jako prase drbání.“

Odložila fotografii a podržela ho za ušima.

Přitiskl tvář k její gravidně napumpované hrudi jako k podušce, za zavřenými víčky sprádal sliby. „Až budeš zase štíhlá, nadělám ti ty nejkrásnější akty na světě. Máš dokonale symetrické paže, fotogenicky útlej krk, hezký vlasy a ostatní detaily taky nejsou marný...“

Odpočívala na gauči, hleděla na proutěný širm lampy. Trochu se pohupoval a dírkovaný stín se útulně vlnil pokojem. Jakubovo dětinské žvatlání vnímala jen útržkovitě.

„Spíš?“ zvedl hlavu.

„Ne.“

„Sleduješ mě?“

„Teď zrovna sleduju něco jinýho.“

„Co jinýho?“

„Už půl hodiny blbne. Baví mě to.“

„Vojta?“

„Kdo jinej?“

„Kope tě?“

„Má rozcvičku.“

„Proč jsi mi to neřekla dřív?“

„Nechtěla jsem tě rušit... od těch fotek.“

„Tohle je snad důležitější než nějaký fotky.“

Sedl si, vláčně pohladil bílou tkaninu na kulatém osmiměsíčním břichu, nahmatal tvrdou vybouleninku a přitiskl

k ní teplé rty. „Hej, ty tam! Už je ti trochu těsno, co? Tak se vyloupni! Nenech nás čekat! Slyšíš mě, synu?“

Vybouleninka splaskla.

„Srab. Uhejbá,“ zasmál se Jakub.

„Nech ho. Ještě má čas. Teď je mu stejně nejlíp.“

„Jestli usne, mohli bychom se maličko pomilovat, co říkáš?“

„Radši ne.“

„Proč ne? To ti zase nakukal ten tvůj chytrej doktor?“

„To si můžu přečíst v každý zdravotnický brožuru.“

„Ty fakt věříš těm předpotopním blábolům? Osprchoval bych se a... byl bych hrozně něžnej.“

„Když já už se bojím.“

„Čeho? Prosím tě, dřív ženský k doktorovi vůbec nechodily a žádný pitomý návody nečetly...“

„To je argument?“

„Hm. Ty ho máš už teď radši než mě.“

„Bože. Běž se teda osprchovat.“

Vůbec nic z toho neměla. Jen dusivý pocit provinění.

„Víš, že mě to tvý úhledný břicho hrozně rajcuje?“ přiznal se zadýchaně. „Až ho shodíš, asi mi bude chybět.“

Usmála se.

Pečlivě jí stáhl noční košili přes kolena. „Nemyslíš si, že ses kvůli tomu dítěti stala moc brzo dospělou?“

„Ne. Dospělou jsem se stala před třemi lety. Když mi umřel táta.“

„Škoda, že jsem ho nepoznal.“

„Nelituj. Ten by tě nejspíš shodil ze schodů.“

„To teda těžko.“

„To teda lehko.“

„Jo? A pod těmi schody by mě donutil, abych si tě vzal?“

„Přerazil by tě o žbrlení. Mrzáka bych si nevzala!“

„Nech si ty srandičky. Tebe to trápí?“

„Teď se o tom nebudem bavit. Těhotný se nesměj rozčilovat.“

„Copak ty mi nevěříš? Ty si myslíš, že se na tebe a svýho syna vykašlu? Jo?!“

„Ne.“

„Tak o co jde? To seš tak konvenční?“

„Kdybych byla konvenční, tak bych šla na potrat!“

„Promiň. Slibuju ti, že nejpozději do dvou let bude všechno tak, jak chceš.“

„Hele, už se probudil. Asi má hlad. Uvaříme mu polívku?“

„Bramborovou, nebo rajskou?“

„Prej rajskou.“

Vstal, podal jí župan, přistrčil k posteli pantofle.

Přitáhla si flanelovou látku k břichu, pohlédla na krabici s fotografiemi, objala ho. „Ty fotky se ti povedly, Jakube.“

Potěšeně ji políbil na bílou pěšinku v hnědých vlasech. „To jsem rád, že se ti líbí.“

Nelíbily se jí.

Přejela si napuchlé rty lepivě suchým jazykem. Mám hroznou žízeň! Je mi jedno, kde jsem a že je tady taková tma a že to tu smrdí špitálem, hlavně kdyby mi dali napít. Třeba hořký čaj nebo i teplou chlorovanou vodu, cokoliv...

„Dvakrát dvě deci campari!“

„Nebude mu to vadit, Jakube?“

„Pro jednu ne. Aspoň bude čipernej a třeba dřív vyleze.“

„Prosím tě, vždyť to ještě není ani vidět!“

„No, ještě aby to bylo vidět!“

„Ty se pak budeš stydět chodit se mnou po ulici, až to bude znát?“

„Nevím. Kolik chceš ledu?“

„Co nejvíc. Je mi horko z těch tvejch řečí.“

„Neber mě vážně. Já jsem trochu rozpačitej. Ale kouřit teda nebudeš!“

„Doktor říkal, že tři denně nemůžou vadit, když jsem byla zvyklá...“

„Jak se jmenuje?“

„Kdo?“

„Ten vůl? Já mu asi půjdu rozbít hubu. A varuju tě, až tě někdy načapám s cigaretou, tak ti ji típnu o čelo!“

„A že piju campari, to ti nevadí?“

„Takhle ředěný by neuškodilo ani myši. Stejně jsem zvěda-
vej, co nám sneseš, slepičko.“

„Kluka.“

3

Otevřela oči do cizího stropu. Nebyla doma, ani u Jakuba. Od bílé lampy uprostřed se v omítce táhla puklina. Mířila k oknu, za kterým byl kousek střechy a obdélníček bledého nebe.

Pohnula hlavou, aby viděla víc. Bílá skříň, bílý stůl, bílé židle, bílé postele, bílé obličej, jsem v nemocnici. Asi jsme se nabourali s autem.

Poplašeně se chtěla podívat na peřinu. Vidět, jestli je konejšivě vzdušná, nebo zoufale splasklá. Když zjistila, že se nedokáže nadzvednout do sedu, soustředila se na pohyb levé paže. Ale něco mezi zápěstím a loktem jí drželo ruku v upažení.

S úsilím natočila krk doleva. Hned vedle postele trčela bílá šibenice s láhvemi a rourkami. Vyděsila se. Stejný přístroj vídala před třemi lety, denně strašil v jiné nemocnici, u jiné postele.

Stiskla víčka, pomalu nadechla, zatajila dech. Snažila se postřehnout, jestli se v ní syn hýbe. Měla pocit, že ne. Že tam vůbec není. Že je prázdná.

S vypětím zbývajících sil zvedla pravou paži a v několika fázích jako robot přimáčkla rozevřenou dlaň na střed peřiny. Pak zařvala.

Stoupali umrzlou serpentinou, město pod nimi už rozžalo lampy.

„Není ti zima?“ staral se Jakub.

„Já mám kožíšek, ty jsi na tom hůř, nechceš aspoň šálu?“

„Kdepak. Jen se pěkně zabal, aby mu tam ani škvírkou nefoukalo. Nahoře se zahřejeme, dáme si horkou polívku, nějaký dobrý jídlo...“

Vlekl ji jako dítě, a aby zapomněla na únavu a na zimu, začali hrát slovní kopanou. Brzy postřehl, že jí dělá největší potíže vymýšlet podstatná jména na „i“. Když vyčerpala všechny inkousty, ikebany, ikony a přešla k ikonářům a ikebanistům, zhasla v hotelu vrchní světla.

„Tak ať. To nás nemusí zajímat. Restaurace je dole,“ uklidňoval ji.

Než se vyškrábali k jehlanu, bylo temné i přízemí. Kuchař a servírky právě odjížděli do města, aby v kruhu rodinném vychutnali nadcházející vánoční svátky. Ale starý správce se slitoval. Slíbil večeri a přemluvil je k noclehu. A tak se vtěsnali k personálu do nákladového prostoru roburu a jeli dolů na parkoviště pro občanky a kartáčky na zuby.

Seděla proti okýnku, statečně se bavila s kuchařem, hrůzný pohled do hluboké strže si zakázala. Hlavně musím držet kolena u sebe, aby ho to nevydrncalo. Teď už by to bylo možný.

Jakub zamýšleně obhlížel cestu. „To bych možná taky vyjel,“ řekl, když vystoupili.

Řidič vyklonil hlavu. „Bez řetězů to ani nezkoušej. Radši se projděte, to mladý paní neuškodí. Pěšky je to sichrovka, autem krchovka!“

Robur odbočil, červeně zablikal, zmizel.

Jakub odemkl dvířka. Natáhl se pro tašku. Když se napřimovala, ucítila v zádech jeho váhání. Tušila, co navrhne. Bála se toho. Ale nedokázala přiznat svůj strach.

„Radši se přikurtuj,“ hlesl, když vjeli do první zatáčky.

„Proč? Copak nás tady může někdo kontrolovat?“ zavtipkovala a tiskla roztřeseně nohy k sobě.

Kola podklouzla na ledovém kamení. Pavla se povzbudivě

usmála a přes Jakobovu hlavu se na vteřinku mrkla do tmavé rokle.

„Bojíš se?“

„Ne. Já vím, že umíš dobře řídit.“

Blábolím tady nesmysly jako nějaká bezmezně oddaná squaw, uvědomila si s překvapením.

„O řízení ani tak nejde,“ vysvětlil skromně. „Jenže mám trochu moc ojetý guma,“ dodal.

„Co myslíš, že nám ten hodnej dědula připraví k večeři?“ odvracela hovor od katastrofy.

S obdivem se na ni podíval. „Nejspíš studenou mísu, možná klobásy. Dáme si k tomu láhev vína, jo? Ted' už můžeš pít. Vojta už je udělanej do detailů.“

„Už má i nehty?“ šeptla a zavřela oči. Pokud se teda musíme nabourat, bylo by mnohem lepší vlítnout do té skály napravo než do rokle, smlouvala v duchu.

„Nehty? Tak to nevím. Ale nehty snad nejsou důležité.“

„Některý mimina prej mají hned zuby,“ vyslovila další repliku a přimáčkla si dlaně na břicho. Neměla jsem mu to dovolit. Jsem cvok, a jestli se zabijem, bude to moje vina.

„No, ale ty jim hned vytrhnou. Pak jim narostou nový,“ vysvětlil a táhlým obloukem vybral smyk.

„V kolik ráno vyjedem?“ zmohla se po chvíli na další otázku.

„Asi po desátý. Maminka by mě zabila, kdybych tě nevrátil na Štědrej den.“

„To víš, bylo by jí to líto,“ řekla lehce a zkusmo otevřela pravé oko.

Auto zpomalilo, zastavilo před vchodem do hotelu.

Tiše vydechla, povolila bolavě napnuté svaly a zašátrala po kličce dvířek.

„Počkej,“ sáhl jí na rameno, pak jí natočil obličej k sobě, „víš, že jsi hrozně statečná holka?“

„Tak se přece uklidněte, paní Suková. Všechno zlé už je za váma, teď už je to v pořádku. Máte moc pěknou zdravou holčičku a za chvílku vám přinesu čaj.“

„Holčičku?“ vydechla nevěřičně.

„Váží tři kila čtyřicet. Je to cvalda. Ukážeme vám ji, až vám bude líp.“

„Já si vůbec nic nepamatuju. Oni mě řezali?“

„Bylo to nutné. Teď ale přestaňte mluvit a snažte se hezky usnout.“

„Tak... je to opravdu holka?“

„Holka jako lusk.“

Zvěstovatelka spokojeně odkračela.

Pavla vytřeštila oči do lhostejného stropu. Nikdy mě nenašlo, že to může být holka! Byla jsem si tak jistá, zblblá jsem celou rodinu... to se mi teda povedlo!

Z rohu místnosti k ní dolehl chvějivý hlas staré ženy: „Nic si z toho nedělejte, mladá paní. Holky jsou stejně lepší než kluci. Ty aspoň mámě neutečou, furt se vracej domů.“

Ani jsme nevymysleli jméno. Celou vybavičku mám modrou!

„A manžela se nebojte. Nakonec ji bude rozmazlovat víc než vy. Chlapi sice říkaj, že chtěj syny, ale ve skutečnosti toužej po dcerách.“

Teď se nebudu rozčilovat zbytečným přemýšlením. Stejně si tady s tím rozpáraným břichem poležím nejmíň tejdén. Za tu dobu si snad zvyknu, že mám holku. Hlavně, aby už přinesla ten čaj! To je teď nejdůležitější.

Na jazyku ji zastudila jahoda.

„Mňam! Jezdíte sem často?“

„Maminka tady bývá až do podzimu a já, jak mi to vyjde. Je to z Prahy kousek.“

„V tom rybníku se dá koupat?“ zahleděla se řídkým pletivem plotu na louku a lákavě prosluněnou vodu.

„Jsou tady ještě dva další. V každém se dá koupat.“

„A nechcete se teď vykoupat?“

Jakub se podíval na hodiny. „To nestihnem. Nebudem si radši tykat? Takhle mám furt pocit, že mluvím k zástupu.“

„Můžem si tykat. Ale až za chvíli. Maminka...“

„Mamince se moc líbíš.“

„Vezmete si venkovský chleba s máslem, Pavlíčko?“ maminka překročila schůdek u kuchyně a pomalu se blížila travnatým chodníčkem mezi záhony. V každé dlani držela namaзанý krajíc.

„Děkuju. Už jsem taky ochutnala vaše jahody. Máte to tady moc pěkné, všechno. Pěkné, čistounké a voňavé. Ty staré stromy působí tak spolehlivě a klidně, že to člověku vrací... jistotu.“

Paní Čermáková rozdala chleby a sedla si na kryt studny. „Jsem tady ráda. Jen kdyby za mnou Jakoubek jezdil častěji. Bez něj je tady moc smutno.“

„Pořád se musím dívat na ty vaše vlasy. Svítí vám jako malé slunce.“

„To je zázrak přírody,“ usmál se Jakub a sklonil se k matce, „jiným lidem vlasy šedivěj, jen mojí mamince zezlátly,“ vztáhl ruce a upevnil jí povolenou kadeř sponkou.

Stará žena otočila k synovi tvář, zvedla těžká víčka a dívala se na něj. Temně hnědé duhovky jí proteplilo odpolední slunce, na okamžik jim vrátilo jiskřivost mládí, Pavla couvla o krok, intimita výjevu jí sevřela hrdlo. S pocitem, že je přespočetná, se shýbla k záhonu jahod. To bude asi věkem, přemýšlela. Ona je už stará, měla ho zřejmě dost pozdě, proto jsou k sobě tak něžní. Když žena rodí poprvé až po třicítce, tak je to pro ni asi úplně jiné než pro osmnáctileté vyjukané nanyňky. Prožívá to mnohem vroucněji a opravdověji. Nepřipadá si využitá, ale obdarovaná. A to dítě to jistě musí vycítit. Ode dneška už žádné drby o Jakobovi nebudu brát vážně. Je mi úplně jedno, kolik měl holek, důležité je, jak se chová k mámě.

Když dojedli krajíce, doprovodila je maminka k autu. Pavla stáhla okénko a mávala tak dlouho, dokud jí zlatovlasá žena nezmizela za bariérou stromů.

Jednou budu taky stará a nemocná. Budu dělat malé krůčky, abych nenamáhala srdce, a když přijede syn na návštěvu, budu se statečně usmívat a říkat, že se mi na venkově daří skvěle. Při troše štěstí budu mít u domu starou zahradu se starými stromy a v jejich stínu starou studnu.

„Jakej byl táta?“

„Prej fajn. Já jsem totiž pohrobek. Narodil jsem se tři měsíce po jeho smrti. Maminka si dlouho myslela, že jsem nádor. Teprve když jsem začal kopat, šla k doktorovi. Když jsem byl malý, tak mi říkala, že mě přinesl Mikuláš v koši. Narodil jsem se šestého prosince.“

„Ty se máš!“

„Vid? Strejda ji vezl do porodnice a před autem jim běhali čerti, andělé a Mikuláši, cinkali zvonečkama, do toho padal sníh...“

„To si musím pamatovat a až budeš jednou slavnej, napíšu ti to do životopisu.“

„Fajn. Hele, jogíni! Tak jsme to stihli. Běž vyjednat natáčeni, já si zatím zdřímnu.“

„Já sama?“ vyplašila se.

„Ty sama. Proto tě se mnou poslali, ne? Já jsem kameraman, ty seš producentka, tak zapomeň na trému a upaluj vydělávat penízky.“

Bojácně vystoupila z auta. Za minutu však zjistila, že s magickým zaklínadlem „Filmový štáb z Prahy“ se nemusí ničeho bát. Ani jogínů.

Skláněla se nad ní sestra: „Mám pro vás čaj.“

Otevřela pus, trochu tekutiny jí skáplo na jazyk. Vyprahle polkla a sevřela lžičku do zubů.

„Pusťte, ještě vám dám.“

Okamžitě poslechla. Když vychutnávala druhou dávku, po-

myslela si, že snad nikdy nepila nic tak lahodného a osvěžujícího.

Sestra se naklonila potřetí.

Pavla labužnický převalovala kapičky na jazyku. Když si navlhčila dásně a patro, polkla a soustředěně vnímala, jak čaj pomalu stéká do krku.

V té soukromé čekárně nebylo okno. Opírala se o latexovou zed', prohlížela si ostatní ženy. Tvářily se trpělivě a lhostejně, jako by čekaly ve frontě na maso.

Po dvou hodinách stání se jí zatmělo před očima. Vratce došla k lavici a poprosila rozmlželou paní, aby ji pustila sednout. Když malátně klesla na uvolněné místo, čekárna ožila. Jedna z pacientek odběhla namočit kapesník, jiná jí ho připlácla pod ofinu, někdo další otevřel dveře na chodbu.

I za zavřenými víčky cítila zvědavé pohledy, které zkoumaly její dosud ploché břicho, nenápadně sepnula prsty, aby se nepoznalo, že nemá značkovací kroužek.

„Vy jste paní Suková?“ úhledné doktorce mohlo být přes sedmdesát.

„Slečna...“ začervenala se.

„To je detail. Tak, proč jste ke mně přišla, děvenko?“

Pochopila, že vybledlé oči za brejličkami vědí o životě a o ženách všechno, že se před nimi nemusí stydět. A tak si odpustila připravený monolog a oznámila účel návštěvy jednou stručnou větou.

„Výborně, hned se na to podíváme. Odložte si a vyskočte tady na tu nestvůru. Vy jste ještě nikdy nebyla u gynekologa?“

„Nikdy,“ přiznala a čekala, že se dozví, jaká je to chyba.

„Pomůžu vám,“ stařenka čiperně vstala. „Tak, nožičky tady do těch držáků a hezky se položte, uvolněte se. Jste krásně opálená a čím jste se to navoněla? Moc příjemná kolínská...“ ševalila rychlé věty, aby odpoutala pozornost od prohlídky. Pavlu překvapilo, že si vůbec nepřipadá tak ponížená, jak se obávala.

Nakonec ji doktorka pleskla přes břicho a napřímila se: „Zatím je to spíš lavór, ale za pár měsíců... je to opravdu gravidita. A vy jste ráda, to jsem poznala. Tak, můžete se obléknout. Je to zhruba osmý týden, pokud chcete chystat veselku...“

„Ne, já se nebudu vdávat,“ vysvětlila krotce.

Lékařka zvedla hlavu od lejster: „Konečně taky jedna rozumná bytost! Ženy na Západě si už dávno uvědomily, že k založení rodiny je manžel zbytečným přepychem. Nejlepší děti jsou ty, které vychovává jen matka. Gratuluju, děvenko. Za měsíc se mi přijďte ukázat, napíšu vám potvrzení do poradny.“

Vyrovнала účet, stiskla staré feministce dlaň, pak hrdě proplula uličkou zvědavých pohledů.

Než vyšla do letní ulice, zastavila se v tmavé chodbě. Potřebovala si o samotě uvědomit, že bude mít syna.

Přitiskla se zády k chladivým dlaždičkám, několikrát se zhluboka nadechla, vydechla a zatajila dech. Jsem šťastná! Teď, v tuto minutu, prožívám nejkrásnější a nejplnější okamžik svého života. Protože je to zatím všechno jenom slib a naděje. Příště už v tom budou obavy, strach, bolest, teď je to dokonalé. Musím večer zatelefonovat Aleně a taky babičce na Moravu. Ale té radši napíšu dlouhý dopis.

Vysmrkala se, přepudrovala si nos a s rukama v kapsách vykročila do večerního města.

Nenápadně si prohlížela svou siluetu ve výkladních skříních. Nikdo neví, co prožívám, každý spěchá, mohla bych koupit sedmičku bílého vína, abychom to s maminkou oslavily. Zředím si ho sodovkou, ode dneška určitě přestanu kouřit.

Pár metrů před ní šel mladý chlapec v džínách a dlouhých, umolousaných vlasech. Jindy by si ho ani nevšimla, nevypadal přitažlivě. Ale teď pozorovala jeho klátivou chůzi s nekritickým dojetím. Ta doktorka je zřejmě zklamaná a zatrpklá, nemá pravdu. Muži jsou přece pro život strašně důležití. Každý, i ten nejhorší chlap je důležitý, když zplodí dítě, když dokáže, aby nějaká žena díky němu cítila to, co teď já.

Potlačila nesmyslnou chuť oslovit toho cizího kluka a pozvat ho na kafe. Vešla do obchodu, koupila víno, pak spěchala k tramvaji. Po třech stanicích se jí znovu udělalo špatně, vystoupila, zbytek cesty došla pěšky.

Maminka se zachovala nádherně. Sundala si natáčku nad čelem a oblékla sváteční bílou blůzičku. Pak si pustily gramofon, pily víno a do noci mluvily o Vojtěchovi.

5

„Leží na týhle cimře nějaká Suková?“

„Ano. To je tady ta paní. Teď asi usnula. Copak jí nesete pěkného?“

„Kompoty, džusy a dopisy.“

Při posledním slově rozlepila oči.

U postele stál důležitý stařík se zajímavou pěšinkou uprostřed dlouhých šedých vlasů. Zřejmě bývalý houslista, napadlo ji.

„Mám vás moc pozdravovat od maminky, něco vám posílá,“ vyřizoval svým melodickým hlasem. Takže spíš bývalý zpěvák ze sboru, opravila se. Udivilo ji, že koloběh venku pokračuje, že maminka jezdí autem, kupuje kompoty, jistě vysvětluje prodavačkám, že je to pro dceru do porodnice, a ony se zdvořile diví, že tak mladá a půvabná žena je už babičkou.

Bezradně se pohnula. „Nemohl byste... vyndat mi ty dopisy?“

Sborista zalovil v igelitové tašce, položil na peřinu obálky.

Ani na jedné neviděla Jakubův rukopis. Ale třeba daly jeho dopis do té velké žluté s krasopisným „NAŠÍ MAMINCE PAVLÍNCE“.

„A co mám dělat s tím proviantem?“

„Dejte to někam, do stolku třeba.“

Shýbl se ke skřínce, pečlivě do ní rovnal plechovky.

Natrhla růžek žluté obálky, netrpělivě čekala, až vrátný odejde.

Ale tomu se zřejmě moc nechtělo z teplého pokoje do studené vrátnice. „Vám dělali císaře, žejo, mladá paní?“ konverzoval, aby to natáhl.

„Hm.“

„No jo, já jsem slyšel, jak to doktor Pelc vysvětloval mamince. Byla z toho, chudinka, celá vyděšená. Pak se se mnou radila, co mu má dát.“

Pár přes hubu! pomyslela si Pavla zuřivě. Nic jinýho si nezaslouží, packal pitomej.

„A co on bere?“ zajímala se pacientka, která čekala na operaci.

„Nejradši prachy. Chlastat nemůže, má vředa.“

Aby mu praskl, idiotovi!

Bývalý sborista vrzavě vstal z dřepu. „Nepotřebujete ještě něco? Nemám vám rovnou otevřít nějaký ten džus?“

Zamyšleně si prohlédla jeho ochotný úsměv. Maminčin šarm a štědrost na něj zřejmě hluboce zapůsobily. Jako ostatně na každého. Vzpomněla si na jednu dávnou příhodu v drogerii. Maminka se příjemně vybavovala s prodavačkou, svěřovaly si své názory na odstíny rtěnek a Pavla se sestrou unuděně okopávaly dřevěný pult. Maminka se na ně ohlédla a nespokojeně nakrčila čelo. „To víte, i elegantní žena může mít dcery ňoumy,“ řekla tehdy ta napajcovaná dorotka za pultem.

„Tak pomerančový, nebo radši jahodový?“ zeptal se sborista.

„Ne, děkuju. Já džus ještě nesmím.“

Konečně se za ním zavřely dveře.

Nejdřív rozlepila obálky, které určitě nebyly od Jakuba. V první našla ozdobný lístek s gratulací od tety. V druhé jí blahopřála sousedka, ve třetí Alena telegraficky sdělovala, že: „Vtip je v tom, že tahle nová holka bude mít v životě štěstí. Blbý personál mi nedovolil poslat ti nahoru konvalinky. Čekají na vás doma, což je typický. Dopis zítra, až vystřízlivím.“

Shrnula papíry, odložila je na stolek, nadechla se a rozteteleně otevřela žlutou, slibně tlustou obálku. Vyndala tři složené dopisy s maminciným, babiččíným a sestřiným rukopisem.

Snad mi jeho psaní přinesou odpoledne, nebo až zítra, uklidňovala se a luštila láskyplné výlevy nejbližších příbuzných. Jejich optimismus ji rozesmutnil.

Milosrdná sestra jí setřela slzy a vpíchla spánek.

Hnědý oslík stál z ánfasu. Tvářil se spokojeně a sytě, nebe nad ním bylo blankytně modré, jako bývá jižní nebe v červenci nebo začátkem srpna, nebo když je pohlednice kolorovaná.

Vydrápla ji ze schránky a cestou do schodů si vzadu přečetla stručný vzkaz. „Srdečný pozdrav z Jugo (a možná i pusu) Ti posílá Tvůj viz obrázek.“

Má s sebou asi diář s adresami všech fešných brigádníků z Krátkého filmu, ty pohledy a poštovné ho budou stát majlant. Bez nadšení zasunula oslíka do knihovny.

Rukopis jí připadal nabubřelý. S tou pusou ji to urazilo. Takhle na dálku si dovoluje, když tady byl, bavili se o filmech a o krajině.

Začátkem října jí halasně telefonoval, že už se vrátil.

„To jsem se uklidnila,“ řekla ironicky.

„Proč? Kdybych tam chtěl zůstat, tak bych ti to přece řekl,“ nepochopil její tón. Pak ji pozval na Chaplina a na večeri.

V restauraci se bavili nejdřív o Chaplinovi, pak o zdražení zlata. Odvezl ji před dům, políbil jí ruku.

V pokoji vyndala z knihovny něžný obrázek oslíka, přehodnocovala rukopis. Teď na ni působil spíš spontánně a snad velkoryse.

O týden později ji poprosil, aby s ním jela na dotáčky s jogíny. Tentokrát jen do Stromovky.

Vybrala si židli u okna, když uviděla stříbrné auto, omluvila se profesorovi a odešla z přednášky.

„Ty jsi ostříhaná!“

„Jen trochu.“

„Snad si na to zvyknu.“

Udiveně pokrčila rameny.

Zastavil u Malé říčky. Už tam přešlapoval režisér a pihovatá poletucha Evka. Pavlu to naštvalo, uvědomila si, že to vypadá, jako by s Jakubem něco měla. Ale režisér ji přivítal s nadšením. „Tak vy jste tady oba? Senza, to zvládnete sami. Tady máte formuláře, Pavlíno, a prosím nic neškrtat, jako dycky čistě a jasně.“

Zabouchla vztekle dvířka, přitiskla si papíry k tělu a přes kapotu se zamračila na Jakuba.

Vyplivl žvejkačku, přimhouřil oči.

Režisér s poletuchou odjeli.

Dívala se na něho a poprvé si všimla, že má sytě hnědé duhovky jako její první medvídek. Nikdy si nehrála s panenkami, uznávala jen plyšové medvědy a psy.

„Už jsem zjistil, že ti ty vlasy takhle slušej.“

„Proč jsi mi poslal oslíka, když máš oči jako medvěd?“

Přes řeku na ně mávali jogíni.

Další hodinu lezl po stromech, aby je vzal i seshora.

„Je Jugoslávie zemí budoucnosti?“ zeptala se, když se pak převlékal do čistého trika.

„Proti nám určitě.“

„Myslíš na emigraci?“ vyzvídala.

„Ne. Maminka by si jinde nezvykla. A já už jsem na to taky starej.“

„V sedmadvaceti?“

„Jo.“

Zastavil jí u domu. Srovnala výplatní formuláře se jmény jogínů na zadní sedadlo, otevřela dvířka.

„Počkej. Dvakrát jsem ti volal a ty jsi nebyla doma.“

„Chodím do školy.“

„Nerad volám někam, kde to nikdo nebere.“

„Jo? Tak nevolej,“ poradila mu.

„Domluvíme se teda hned?“

„Na čem?“

„Takhle jednáš s každým klukem?“

„Jak takhle?“

„No, připadáš mi hrozně odtažitá.“

„To nevadí.“

„Ty to chceš zaťápnout?“

„Co?“

„Náš vztah.“

Kolem auta někdo prošel, nervózně přivřela dvířka, otočila se k Jakobovi. „Už je to vztah?“ hlesla a cítila tep až v uších.

„To bychom měli zjistit, ne? Jenže na to potřebujem trochu víc času. Chtěl bych tě mít aspoň na dva dny jen pro sebe. Abys nikam nespěchala. Ohraničenou v malém prostoru, jako je třeba tohle auto nebo hotelový pokoj.“

Nad jeho nestydatou domyšlivostí pokrčila rameny. Podobné věty sice pronášeli floutkové v jejích oblíbených románech, jenže Jakub nebyl žádný Rhatt Butler.

„Neurážej se. Já mluvím rád na rovinu.“

„To vidím,“ souhlasila.

„Hele, hlavně neříkej, že na to nejsi zvyklá. Na tý tvý fakultě je určitě pár frajerů, od kterých by ti takový řeči vyhovovaly.“

Nadechla se, vydechla, zatajila dech. Pak vyskočila z auta jako kaskadér po srážce s benzínovým čerpadlem.

„Takže co?“ řval do tmavé ulice.

„Oplatky se nepečou!“ uzavřela záležitost i dvířka a s obrovským soustředěním na výsledný estetický dojem odkráčela k domu.

Teprve na druhém odpočívadle povolila krasobruslařské držení těla, vyčkala, až automat zhasne světlo, a opatrně přiblížila tvář k oknu.

Ale po jeho autě už nezůstal na silnici ani obláček dýmu.

V pokoji vytáhla kýčovitý obrázek oslíka a zuřivě ho roztrhala.

O minutu později našla v zásuvce průhlednou lepicí pásku, sedla si ke stolu a pečlivě pohled slepila na rubové straně. Pak ho vrátila do knihovny. Ale tentokrát mu vybrala lepší stáj.

Zasunula ho do poličky, kde měla Krležovy romány. Aby se u ní cítil jako doma.

6

„Chtěla bych vidět svou dceru,“ pronesla románovou větu.

„Tady nejsou návštěvy dovolené,“ odpověděla sestra.

„Nemůžete mi ji ukázat aspoň ve dveřích?“ smlouvala.

„Paní, snad mluvím jasně? Do týhle nemocnice návštěvy nesměj. Ani děti, ani dospělí.“

„To není návštěva, to je novorozeně!“ zařvala a stehy jí prořízly šev.

„Tak to jste měla říct! Hned to zařídím. Za chvíli ji přinesou.“

Za chvíli ji nepřinesli.

Za hodina přišla ta samá sestra a podala jí podezřelou pilulku. Měla čerstvě napuchlou tvář, zarudlá víčka, Pavla pochopila, že holčička umřela.

Teď mě zbaběle uspí nějakým šmejdem, mezitím se vymění služby, ráno mi to řekne jiná sestra.

Zabalila prášek do kapesníku. Uvažovala, kolik takových prášků by stačilo, aby jí to už říkat nemuseli.

Zarachotil vozík s večeremi. Uřvaná sestra soucitně odvrátila tvář, Pavla se rozhodla, že se ptát nebude. Dokud to neuslyším, není to pravda.

„Vy jste vůbec nic nejedla? Ale bujón už přece můžete,“ přemlouvala ji oteklá pečovatelka a zvedla talíř.

Vyrazila jí ho z ruky. Nehodlala se udržovat při životě žrádlem, když její dítě nechali umřít.

„Co je? Je vám špatně? Mám zavolat doktora?“

„Ano,“ vyslovila.

Od chlapa to třeba snesu líp. Aspoň pro první chvíli. Chtěla bych, aby byl starý. Aby měl vrásky, kulatá záda a koukal mi do očí.

Byl mladý, fotogenický, odporný, koukal jí na prsa. „Tak, co vás trápí?“

Taky dobře, pomyslela si, před tímhle se aspoň nemusím ovládat.

Po třetí větě ochraptěla.

Sklonil se k ní, sáhl jí na čelo, blábolil uklidňující lži, pak jí idiotsky hmatal po tepu.

V nepříčetnosti mu málem přerazila ruku. „Lžete! Tak proč teda ta sestra brečela? Řekněte mi to! Zavolejte mi primáře!“

„Sestřičku zlobí ledviny. A vy zlobíte mě. Lehnete si!“

„Chci ji vidět! Hned teď, okamžitě! Rozumíte?!“

„Rozumím. Jdu pro ni. Ale jen, když si lehnete!“

Lehla si.

Bojovně oddechovala, zatínala zuby, dívala se na dveře.

„Nemusíte se o děťátko bát, paní Suková. Tohle je moc dobrá klinika, dřív to bývalo soukromé sanatorium,“ pletla se do cizích záležitostí bába v rohu.

Pavla se otočila a bryskně ji umlčela pohledem.

Pak se dveře otevřely.

Holčička spala. Spala nevýslovně sladce. Měla spokojeně nadité škraníčky, dlouhé husté řasy a na egyptsky protáhlé lebce tmavé chmýří, které za dva týdny odplave ve vaničce.

Pavla vztáhla ruku. „Položte mi ji sem,“ zašeptala.

Odstrčila lékařovu protestující dlaň a chvatně rozvázala balíček.

Měla všechny prstíčky, všechny nehtíčky, zalepený pupík a na levé noze číslo 16. Byla nejkrásnější dítě na světě. Voněla.

„Co pije? Co jí dáváte pít?“

„Mléko. Už začíná nabírat porodní váhu.“

„Od zítřka budu kojit,“ oznámila.

„Po sekci se to zásadně nedoporučuje,“ namítl doktor, ale když se výhrůžně nadechla, rychle dodal: „Vy pochopitelně kojit budete, ale zítra ještě ne. Až pozítří, až vám přestaneme dávat injekce.“

„Žádné oblbovačky už nepotřebuju!“

„O tom snad rozhodujeme my.“

Řidičovy pohyby působily nahodile a líně, přesto se řítili stopadesátkou. Tenhle kontrast mezi příčinou a výsledkem ji silně znervózňoval. Od malička měla k technice odtažitý a neupřímně uctivý vztah. Z dopravních prostředků ještě jakž takž pochopila princip šlapacího kola, složitější hejblata sice uznávala, ale nerozuměla jim. Teď se bála.

„Když vezeš maminku, taky jezdíš tak rychle?“

„Připadá ti to rychle?“

„Já nevím. Asi jo.“

„Tohle auto může jet i stoosmdesátkou. Bez rizika,“ vytahoval se Jakub.

„Po týhle silnici?“

„Mám ti to předvést?“

„Ne.“

„Pavlínko, snad nemáš strach?“ pobaveně se na ni podíval.

Podrobně jí vysvětloval, že v kapotě je zabudovaná železná klec, která vydrží i nejprudší náraz, neposlouchala, sledovala ručičku tachometru. Zmírnil na sto třicet. Vzpomněla si na tatínka. Na to, jak jednou jeli taky na Moravu.

Řídila maminka, tatínek neuměl, měl k technice podobný přístup jako Pavla. Chyběla mu ta základní jednoduchá víra bez představivosti. Pokaždé nastupoval do auta s vědomím, že nasedá do pojízdné rakve, tvářil se přiměřeně tragicky, stručně hovořit začínal až na Vrchovině. Přesto jezdili autem na Moravu třikrát čtyřikrát do roka.

Tehdy ale promluvil už před Čáslaví.

„Slyšíš to divné klepání?“ oslovil matku.

„Venku?“ zeptala se lehkomyšlně řidička.

„V autě. Ty to neslyšíš?“

„Ani ne. Nechceš bonbón nebo slané tyčinky?“ snažila se pacifikovat jeho neklid.

„Zpomal! Teď, slyšelas to?“

„Nedělají to vzadu děcka?“

„Prosím tě, neblbni mi hlavu. Je to v motoru. Něco se porouchalo.“

„Co by se mohlo porouchat?“ upřímně se divila.

„Co? Co já vím? Cokoliv. Třeba... třeba je to nalomená osa,“ upamatoval se na jedinou povědomou součást. Vyrostl na vesnici, osu mívaly i selské žebříňáky.

„Osa? Proč zrovna osa?“ ptala se maminka hlasitě, aby přerušila podezřelé kovové třískání.

„Jeď pomaleji, sakra! Zabít se můžem i při padesátce!“

„To se budem ploužit na Moravu padesátkou?“

„Tak zastav. Mrknu se na to.“

„Na co? Na osu? Neblázni. Nekaž nám vejlet. To nic není.“

„Nekaž nám vejlet! Ty seš teda obdivuhodně morbidní! Vezeš celou rodinu a...“

Pochopitelně to dopadlo tak, že ji donutil zastavit, vycouvat do pole, otočit. Do Prahy se vraceli třicítkou. Auto dali do servisu s údajem, že se jedná o nalomenou osu. Druhý den podal mechanik tatínkovi plechovou zátku od piva, která při jízdě lítala v kufru. Tatínek si ji pozorně prohlédl a schoval do kapsy. Pak ji mnoho let nosil jako talisman. Tvrdil, že to byl stejně osud, že by se jim bylo určitě cestou něco zlého stalo. Věřily mu. Tatínek nikdy nebyl směšný.

Stříbrné auto zastavilo před hotelem. Vystoupila a němě kráčela vedle Jakuba k recepci. Předpokládala, že najme dva pokoje. Že je zakázané, aby neoddaní lidé spali v jednom pokoji.

„To přiblblé nařízení už dávno zrušili,“ vysvětlil ve výtahu.

Večeřeli v zasklené dvoraně plné květin, uprostřed ševalila fontána. Pižlala maso na kousičky, honila po talíři zrnka rýže, před každým napitím si způsobně otírala ústa ubrouskem, mezi sousty mu vyprávěla ságy o rodině z otcovy i matčiny strany. Jednak chtěla oddálit návrat do hotelového pokoje, a pak jí připadalo důležité, aby se seznámil s lidmi, událostmi a názory, mezi kterými vyrůstala.

O hodinu později se seznámil i s malou jizvičkou, co jí zbyla po operaci apendixu, poznal způsob, kterým zvedala kyčle, když vnikal do jejího soukromí, klína, života.

Byla mu vděčná, že jí neříká otřepané fráze. Byla mu vděčná, že usnul vedle ní a druhou zaplacenou postel nechal nedotčenou.

Když ji ráno nedočkavě probudil a objal, zatoužila po těch otřepaných frázích. Při světle zní mlčení jinak než za tmy.

Stiskla víčka, aby si vrátila atmosféru noci.

„Proč přede mnou zavíráš oči? Ty si místo mě představuješ někoho jinýho?“ zjišťoval.

„Ne,“ vydechla uraženě.

„To bys mě naštvála,“ vysvětlil.

Po obědě odjeli. Před Havlíčkovým Brodem zastavil a na půl hodiny usnul s hlavou v jejím klíně.

„To mazlení bylo hezký,“ podotkl, když se v Praze loučili.

„Ano?“ zeptala se z nezkušenosti.

„A bude ještě hezcí, až si na sebe zvyknem. Ozvu se ti po Vánocích,“ řekl nadějně.

7

„Tak maminko, zkusíme si vstát,“ vyhrožovala od dveří rehabilitační sestra.

To si klidně zkuste, pomyslela si Pavla. Přitroublý nemocniční plurál ji popuzoval.

Ale jezinka se nedala odradit a rázně odhodila příkrývku přes pelest. „Ták, nejdřív se nadzvedneme na loktech a pěkně si hačneme.“

Jdi do háje, baletko, zuřila Pavla a mučednický zapřela lokty. Nečekaný pohled na vyhublé nohy ji položil na lopatky.

„Copak? Zvykli jsme si na lenošení? Tak znova! Opřít se o lokty, pravidelně dýchat, myslet na rozkvetlý sad...“

Zmlkni, babo! Zařála zuby, ve třech odhodlaných trzích se

posadila. Cvičitelka jí rychle nazula pantofle, přimáčkla jí své pracky pod paže a Pavla opatrně došlápla na zem.

Napadlo ji, že ztratila cit v chodidlech. Trenérka povolila ochranné sevření a dramaticky od ní odklápěla ruce jako pohyblivá rampa při startu rakety.

„No výtečně, výtečně!“ skandovala, když Pavla zatím neupadla. „A co uděláme teď? No, co uděláme?“ pitvořila se jako nelíbezná krotitelka pudlů.

„Budeme skákat přes švihadlo,“ napodobila Pavla její tón.

Tohle ji kupodivu urazilo. „Obdivuju váš humor. Ale jak koukám, víc než tři kroky po vás ani nemůžu chtít.“

Bylo jí jedno, že je to průhledná antimakarenkovská finta, vykročila.

Škobrtala po neohebných chůdách, táhla pantofle po hladkém linoleu, hučelo jí v uších, tmělo se jí před očima, mířila k zrcadlu.

„Pomalů, pomalů a nesklánět hlavu,“ kecala jí do toho.

Najednou vážila metrák, zdálo se jí, že štychy na bříše povolují, že to zapomněli zapošíť, měla problémy s dechem, ale soustředěně pokračovala v golemovských přísunech.

U druhé postele přišla krize. Pavla znatelně zakolísala, poslepu chňapla po kovové pelesti.

„Chcete se už vrátit?“ nabídla jí plichtu babice.

Zavrtěla hlavou, pečlivě se nadechla a znovu sveřepě přednožila.

„Pro začátek to nemusíte přehánět,“ hlesla sestra a Pavla postřehla v jejím hlase údiv. V tu chvíli věděla, že by dokázala plavně projít až na chodbu, seskákat čtyři patra schodů po jedné noze a u vrátnice vytočit priuetu.

Vratce zdolávala poslední metr. Pak nahmátla oblý okraj umyvadla, přisunula se k chladnému porcelánu a zvedla tvář k zrcadlu.

„Tak co, stojí ten pohled za tu námahu?“ vrátila se k ironii sekundantka.

„Jo. Vždycky jsem chtěla vypadat jako Dáma s kaméliemi

v posledním dějství,“ odsekla. „Podejte mi, prosím vás, kartáček a zubní pastu,“ dodala věčně.

Rozhodčí jí uznale poklepala na rameno a tím jí zkazila závěr. Pod dotekem těžké tlapy se Pavle podlomila kolena a konečně se sesula na podlahu.

I po Vánocích se choval galantně, jednou ji vzal do divadla, dvakrát do kina, pak ji pokaždé zavezl domů a rychle se loučil s vysvětlením, že ještě něco má. Po měsíci si smutně pomyslela, že to něco je spíš nějaká. Potom se čtrnáct dní neozval.

Napsala mu hrdý dopis, ve kterém se stručně zmínila o jeho charakteru a svém omylu. Druhý den se lítostivě opila u Aleny, do půlnoci jí plakala na rameni, když se pak vracela domů, slyšela přes zeď, že v jejím pokoji zvoní telefon. Odemkla, potmě se k němu došátřala.

„Nevzbudil jsem tě?“

„Kdepak!“ vyhrkla rozjařeně, chtěla pokračovat o tom, že se právě vrátila z nádherného flámu, případně naznačit, že ne sama. Naštěstí ji včas přerušil.

„Dlouho jsem ti nevolal, protože mi před týdnem umřela maminka.“

Zachytila padající sluchátko těsně nad zemí, pak ho tiskla k uchu, čekala, že to Jakub otráveně položí.

„Před chvílí jsem přijel z chalupy,“ řekl, když nic neřekla. „Našel jsem ve schránce účet za pohřeb a ten tvůj milý dopis.“

„Jakube!“

Promítla si siluetu zlatovlasé paní, jak tehdy kráčela po travnatém chodníčku a v každé dlani držela namazaný krajíc venkovského chleba.

„Já jsem ti chtěl volat hned, jak se to stalo, ale... ty přece víš, jaký to pak je. Taky jsi to zažila, když...“

„Jakube, prosím tě, já se strašně...“

„Nemohlas to tušit. Nezlob se, že tě ruším takhle blbě

v noci. Chtěl jsem ti jenom říct, že jsem to s tebou nikdy nemyslel špatně.“

„Roztrhej ten hroznej dopis! Prosím tě.“

„Nechceš to udělat sama?“

V sále už zhasínala světla, když si sedl vedle ní a pohladil jí ruku. Byla ráda, že nepřišel v černém. Napadlo ji, že asi uvažuje podobně jako ona před dvěma lety. Tehdy odmítla chodit do školy ve smutku, nechtěla se pateticky cejchovat a dělit o nedělitelné.

Když se o přestávce rozsvítilo a Jakub ji požádal, aby mu převázala uzel kravaty, rozechvěly se jí ruce nad hebkostí jeho popelínové košile a krásou šedého obleku s tenkým proužkem. Na okamžik si vedle něj připadala ve svých krátkých zelených šatičkách jako vyžehlená a napudrovaná bída. Ale pak si řekla, že nemá ještě zapotřebí dělat ze sebe dámu, a napřímila záda.

Slepý kytarista se ukláněl a neobratně házel do publika růže. Jakub chytil Pavlu majetnický za loket a proklestil cestu nadšeným davem.

V autě sáhl do kapsy, pak jí ukázal na dlani zlatý kroužek. V jednom místě byl přeštipnutý. Kov měl stejnou patinu jako manžetové knoflíčky, které opatrovala dva roky v peněžence.

„Nenos ho v kapse. Nebo ho ztratíš.“

„Dám si ho svařit. A najdu nějaký řetízek. Měla moc oteklé prsty. Nešel sundat, musel jsem ho přeštipnout. Přišel doktor a řekl mi...“

„Idiotské poznámky pitomejch nemá cenu poslouchat ani opakovat.“

„Mluvil o mém charakteru podobně jako ty. V tom dopise.“

„Vrať mi ho!“

„Doma. Můžeme ho roztrhat spolu.“

Když vysypali útržky z okna, uvařili si houbovou polévku ze sáčku. Pak pili whisky a natahovali sbírku nástěnných hodin.

„Četla jsi Olbrachta? Herce Jesenia?“

„Ano. Několikrát.“

„Takže víš, jak je to s hodinami, když někdo umře?“

„Vím.“

„Doufal jsem, že je najdu roztrískané všechny. Nespadyly ani jedny. Netušil jsem, že je to s ní tak zlé. Byla sice v nemocnici, ale to ona bývala často. Když přišel ten telegram, měl jsem roztočený obraz. Pak jsem jel autem a zkoušel jsem, kolik to udělá. Při stodevadesátce už...“

Seděla v křesle, strnulá ve svých zelených šatech, dívala se na svátečně oblečeného muže, jak vážně stele postel, na zdi tikala sbírka hodin, cítila, že k této chvíli se bude vracet celý život.

Leželi vedle sebe. Čekali.

Hodiny postupně odbíjely třetí ranní.

Když odezněly i ty poslední, otočila k němu tvář. „Já se tě bojím dotknout. Aby sis nemyslel, že...“

A tak se jí dotkl on.

Jaro toho roku

*V jednom z těch šedých mlžných odpolední
v čase, kdy zima skončila a jaro otálí,
sedím nad městem
odhmotněna ve svém pokoji s obrovským oknem.
Dole po silnici pendlují
poloprázdné nedělní autobusy,
neboť je hodina
kdy návštěvy dorazily na místa určení
a ještě zdaleka nepomýšlejí na návrat
k vychladlým televizorům.*

*Sedím u okna, je mi smutno
a trochu zima,
a tak se zabřívám šetrnými doušky
dobré whisky.*

*Byla sice určena až na oslavu
Velikonoc,
ale teď to začíná vypadat,
že se jich nedočká.
Popijím ji pomalu, ale jistě,
s chutí, a bez výčitek,
neboť Vzkříšení je v nedohlednu
a kdo ví
jestli vůbec přijde.*

*Při druhé sklence si vzpomenu,
jak jsme tenkrát
po koncertě slepého kytaristy,
který v nás vzbudil všechno
kromě lítosti,
pili spolu whisky podobné chuti.*

*Byl to čas,
kdy doznívala móda minisukní,
a ta má poslední
zůstala k ránu ležet
na šedém potahu tvého křesla.*

*Vím, že byla sytě zelená,
takže působila
jako vzdorný trs trávy
na decentním asfaltu.*

*Zvláštní je, že si přesně pamatuji
i na ten podivný přívěsek,
co mi překážel na krku.
Byl to plexisklový ovál
s uvězněným modrým motýlem.
Připadalo ti to značně morbidní,
a tak jsme ho sundali.*

*Bez protestů ulehl
na zmuchlanou trávu sukně.
Ale jeho stálá přítomnost v pokoji
nám nabídla pocit,
že se objímáme v lukách.*

*Soupeřivé tikání tvé sbírky nástěnných hodin
tu možnost stupňovalo,
neboť za zavřenými víčky připomínalo
(pro mě vždy nepochopitelnou)
švelivou činorodost
broučků, cvrčků a mušek.*

*Tak pro mě začalo jaro
toho roku,
od kterého datuji
novodobé dějiny
svého života.*

8

První noc bez injekce trvala od večera do rána.

Bolela ji jizva, svědilo vyholené paví oko, uvnitř břicha se jí šhubavě svinovala prošíta děloha, v hlavě pochodovaly myšlenky.

Věděla, že by stačilo zazvonit a že by tu injekci hravě dostala. Ale droga by se vcucla do mléka a holčička by zase musela pít cizí.

Vydržela tu noc a ráno se donutila poprvé trochu najíst.

Miminko přinesli v deset.

Pavla se namáhavě otočila na pravý bok, rozepnula si košili. Sestra namočila vatu, natřela jí hrot prsa na sytě fialovo a nechala ji, ať si poradí instinktem.

Mrně zívlo, zamrkalo, probudilo se. Nasměrovala mu fialový střed terče do pusy a čekala, co se stane.

Stal se zázrak. Dítě stisklo dásně, začalo sát a polykat. Jakoby nic. Jako by to bylo úplně samozřejmé a normální!

Pavle vyrazila vzrušením husí kůže.

„Chutná jí to?“ zajímala se pacientka na sousední posteli.

„Zdá se, že jo,“ hlesla. V duchu tu ženu prosila, aby mlčela, aby se už na nic neptala, aby je teď nevyrušovala.

Holčička už měla fialovou pusinku, levou ruku usilovně tiskla v pěstičku, Pavla si všimla, že se jí prerostlé nehtíky zarývají do dlaně. Musím jim pak říct, aby jí je zkrátili. Škoda, že tady nemám nůžky, udělala bych to sama, ráda.

Už se krmila pět minut. Po prvotním chvatu uklidněně zvolnila tempo, chvílemi si odpočívala, začínala být malátná, padala jí víčka, oči se stáčely ke stropu.

Pavla ji nadzvedla a zjišťovala, komu se podobá. Zdálo se jí, že nejvíc Jakubově mamince. Mohla bych ji pojmenovat po ní, třeba by měl radost, mně by se to taky líbilo, je to hezké jméno.

„Chceš být Magdaléna?“ zeptala se.

Magdaléna zafuněla, přesyceně škytla, usnula.

„Pavlíčko drahá,

jednou si vzpomeneš, že to bylo tenkrát, jak byla ta strašně teplá zima. Představ si, že v parku už pučely na keřích lístečky. V ten den chvilku svítilo slunce a pak zas lilo a lidi nevěděli, co si maj oblíct. Tak chodili v kožiších i v pršipláštích, v čepicích i prostovlasí. A v květinářství prodávali šerík a konvalinky (jenže ty na Tebe čekají doma). A v rádiu hráli písničky o rolničkách, saních a zasněžené krajině.

Řekli mi, že se Ti narodila holčička. Já jim nevěřila. A potom jsem se smála a plakala. Úplně cizím lidem v práci jsem říkala, že už je na světě. Který se najednou zastavil. A já se hrozně, hrozně moc těším, že do něj zase šťouchneme, popostrčíme ho, aby trochu popošel. Když nám ta Tvoje holčička pomůže, třeba, třeba ho popostrčíme o ten správný kousek. A konečně, konečně budeme šťastný.

Víš, já byla vždycky mistr v psaní stupidních dopisů.

A tohle by měl být asi jeden z nejkrásnějších dopisů, co kdy člověk vytvoří.

Těším se na vás, strašně. Strašně se těším na všechno, co bude. Pavlo, ať je Ti brzo dobře! Ať je JÍ dobře! Vždyť máme zase co plánovat a vymýšlet. Tentokrát ÚPLNĚ od začátku. Ještě není nic zvoraný. Tak co? Uděláš z ní fajn holku? Jako jsi Ty?

Alena

P. S. Někde jsem kdysi četla, že Vodnář je pro ženu nejšťastnější znamení!!!“

9

Pár dní po té noci, v které tikala sbírka hodin, odjel na vojenské cvičení.

Tři týdny se poznávali v dopisech. Když olizovala známku toho posledního, už tušila, že čeká dítě. Ale nenapsala to, takové věty se těžko píšou.

I těžko říkají.

Jeli autem, vezl ji k sobě, nadechovala se na tu větu přes půl Prahy. Nakonec mu to sdělila na nejrušnější křižovatce a úplně jinak, než si nacvičovala.

Zařadil se do levého proudu, pomalu přešel tramvajové koleje.

„Můžu ti v tom nějak pomoci?“ zeptal se.

„Pomoci? To ne.“

„Tak proč mi to vlastně říkáš?“ vrátil blinkr, přeřadil rychlost.

„Měl bys to přece vědět. Je to záležitost nás obou.“

„Tím chceš naznačit, že je to moje?“ podivil se tónem italských floutků.

„Jinak bych ti to snad neříkala!“ vyhrkla uraženě.

„Bylas u doktora?“

„Ne. Ještě by to asi nepoznal. Ale já to vím.“

„Takže to znamená, že budeš mít dítě?“

„Hm.“

„Přemýšlelas o tý druhý možnosti?“

„Na potrat nejdu.“

„Nerozčiluj se. Třeba je to předčasný, to se ženskejm stává. Třeba se pleteš.“

„Třeba se pletu.“ Věděla, že se neplete.

„Já si tě nemůžu vzít, Pavlo.“

„Proč mi to povídáš? Žádala jsem tě snad o ruku?“

„Určitě jsi čekala, že se zachovám jinak. Ale nejde to. V týhle chvíli to nejde. Jednou to pochopíš.“

„Ty seš někde ženatej?“ lekla se.

„Ne. Jednou ti to všechno vysvětlím. Pak sama uznáš, že jsem měl pravdu.“

„Zastav mi tady.“

„Proč? Jedeme přece ke mně, ne?“

„Ne.“

„Uděláš kafe jedný svobodný matce?“ zeptala se Aleny.

„Pojď dál. Už jsi mu to řekla?“

Zopakovala věty z auta a šla se do koupelny zvážit. Zatím se to neprojevovalo.

„Jsi smutná?“

„Trochu.“

„Hele, spali jste spolu jen dvakrát. Teď byl navíc měsíc pryč. Dá se říct, že se skoro neznáte. Je blbý, že se to stalo tak brzo. Ačkoliv, to se nedá odhadnout. Dej mu prostě čas. Třeba byl v šoku. Žádněj chlap neomdlí radostí, když mu holka tohle řekne. Na to jsou moc sobecký, chápeš? Ale počkej, za pár dnů se mu to rozleží. Nechá si to projít hlavou a tak. Nedělej si nervy. Jednou ses rozhodla, že si to necháš, tak o co jde?“

Šlo taky o to, že ještě chodila na vysokou. Šlo taky o to, že bydlela u maminky. A taky o to, že Jakuba milovala.

„Milá holčičko,

ty teda umíš člověka překvapit! Tak jsem tůdle někde zaslech, že prej máš dceru. Vojtěšku? Co uděláme s výbavičkou? Je pěkná jako Ty? Jestli ne, tak ji vrať. (Holku, výbavička se dá obarvit.)

Z tý jizvičky si nic nedělej, brzo se to krásně zacelí a budeš mít kůžičku zase superhladkou, jako vždycky.

Když jsem Tě tam dopravil, zavezl jsem maminku zase domů, uvařili jsme si polívku (rajskou) a povídali si o Vojtěchovi. A ona zatím DCERA! Nebud' zklamaná, já nejsem.

Napiš mi technické detaily; zprávám, které předává vrátňý, zásadně nedůvěřuju. Pokud už můžeš jít k telefonu, budu čekat vždycky večer mezi šestou a osmou.

Na ostrově Hokkaidó kuká v lese kukaidó, vrať se brzy, Robinsone, je tady bez Tebe hluchó.

Pátek, 16.30.“

Složila Jakubův dopis do obálky a strčila pod polštář. Pochopila, že je to maximum, víc od něj nemohla čekat. Pak si uvědomila, že jí ještě nikdy nevyznal lásku. Jednou se sice snažila ho k tomu přimět, zašlapala hrdost do bahna a přímo si o tu větu řekla, ale i tenkrát z toho šikovně vyklouzl. Láska přece není v nějakých trapnejch slovech. Ty se možná říkají v posteli kurvám, ale lidi, co k sobě mají hluboký vztah, to přece vědí i potichu. Nebo ne?

Zaslzela. Otevřely se dveře, do pokoje vkročila sestra. Velice vhodně požádala o oddací list.

„Já ho nemám.“

„Paní Suková, za prvý je to jasně napsaný dole v seznamu věcí, který si rodičky mají brát s sebou, a za druhý jestli jste jela narychlo, tak teď už jste tady jánevím kolikátěj den a mohla jste si o něj dávno vzkázat!“

„To nemohla. Já jsem svobodná.“

Sestra odešla s prázdnýma rukama.

Pavla urputně zírala ke stropu a snažila se regulovat dech,